

Background of Violence Experience among Married Thai Muslim Couples in Pattani Province Experiencing Violent Behaviour against Spouses

Kasetchai Laeheem* and Kettawa Boonprakarn**

Abstract

The objective of this research was to study the background of violence experience among married Thai Muslim couples in Pattani province experiencing violent behaviour against spouses. The informants of this study consisted of 20 spouses experiencing violent behaviour against spouses, 20 parents and 20 relatives of the spouses. The data were collected through discussions and in-depth interviews, and then analyzed using comparative logic of concepts, theories, research reports, and context. The study found that married Thai Muslim couples in Pattani province experiencing violent behaviour against spouses were those who had experienced violence in witnessed their parents quarreling in childhood, had severe punishment in childhood, and had violent behaviors in childhood. The results of this study would be beneficial in forming policy and taking preventive measures for children experiencing violent behavior in order to end the cycle of domestic violence.

Keywords: Exposure to Parents' Quarrels in Childhood, Severe Punishment in Childhood, Violent Behavior in Childhood, Violent Behaviour against Spouses

---

* Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University
15 Kanchana Wanit Road, Hat Yai, Hat Yai, Songkhla 90112, THAILAND.
E-mail: lkasetchai@yahoo.com

** Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University
15 Kanchana Wanit Road, Hat Yai, Hat Yai, Songkhla 90112, THAILAND.
E-mail: kettawa@hotmail.com

ภูมิหลังด้านประสบการณ์ความรุนแรงของคู่สมรสไทยมุสลิม ในจังหวัดปัตตานีที่มีพฤติกรรมความรุนแรงต่อคู่สมรส

เกษตรชัย และหิม* และ เก็ดถวา บุญปราการ**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภูมิหลังด้านประสบการณ์ความรุนแรงของคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดปัตตานีที่มีพฤติกรรมความรุนแรงในครอบครัว ผู้ให้ข้อมูลหลักที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยคู่สมรสที่มีปัญหาความรุนแรงต่อคู่สมรส 20 คน บิดาหรือมารดาของคู่สมรส 20 คน และญาติพี่น้องของคู่สมรส 20 คน โดยผ่านการพูดคุยและสัมภาษณ์แบบเจาะลึก นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลมาวิเคราะห์เบื้องต้นด้วยการจัดหมวดหมู่ตามประเด็นปัญหาการวิจัย จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา โดยใช้หลักตรรกเทียบเคียงแนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยควบคู่บริบท ผลการวิจัย พบว่า คู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดปัตตานีที่มีพฤติกรรมความรุนแรงต่อคู่สมรสเคยมีประสบการณ์ความรุนแรงทั้งการเคยเห็นพ่อแม่ทะเลาะตบตีกันในวัยเด็ก การเคยถูกลงโทษอย่างรุนแรงในวัยเด็ก และการเคยมีพฤติกรรมรุนแรงในวัยเด็ก ผลการศึกษาในครั้งนี้มีประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายและมาตรการในการป้องกันมิให้บุตรหลานได้มีประสบการณ์ความรุนแรง เพื่อมิให้เป็นวัฏจักรของการเลียนแบบพฤติกรรมรุนแรงที่ไม่สิ้นสุด

คำสำคัญ: การเห็นพ่อแม่ทะเลาะตบตีกันในวัยเด็ก การถูกลงโทษอย่างรุนแรงในวัยเด็ก การมีพฤติกรรมรุนแรงในวัยเด็ก พฤติกรรมความรุนแรงต่อคู่สมรส

* คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
เลขที่ 15 ถนนกาญจนวนิชย์ ตำบลหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90112
อีเมล: lkasetchai@yahoo.com

** คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
เลขที่ 15 ถนนกาญจนวนิชย์ ตำบลหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90112
อีเมล: kettawa@hotmail.com

บทนำ (Introduction)

ปัญหาพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงระหว่างคู่สมรสในปัจจุบันได้กลายมาเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่มีเงื่อนไขทางสังคมวัฒนธรรมและเงื่อนไขทางครอบครัว เป็นปัจจัยกำหนดและหล่อเลี้ยงให้ดำรงอยู่บนความสัมพันธ์ของคู่สามีภรรยาและสังคมไทยมาเป็นเวลานาน และมีปรากฏการณ์หลายอย่างที่สะท้อนให้เห็นว่าพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงระหว่างคู่สมรสนับวันจะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นทุกขณะและมีรูปแบบความรุนแรงที่สลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ จนยากต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาลักษณะและผลกระทบต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ บุคคลที่เห็นเหตุการณ์ และบั่นทอนความปกติสุขของครอบครัว รวมทั้งได้กลายเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างแพร่หลายในทุกสังคม ทุกฐานะเศรษฐกิจ ทุกอาชีพ ทุกเชื้อชาติ และทุกศาสนา จนทำให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนต่างให้ความสำคัญกับการป้องกันและแก้ไขกันมากขึ้น (รณชัย คงสกนธ์ และ นฤมล โพธิ์แจ่ม, 2551; Laeheem, 2014) ซึ่งแตกต่างกับอดีตที่ผ่านมาที่สังคมไทยส่วนใหญ่ยังไม่ให้ความสำคัญและตระหนักต่อปัญหาพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงระหว่างคู่สมรสเท่าที่ควร โดยสังคมไทยคิดว่าการใช้ความรุนแรงระหว่างคู่สมรสเป็นเรื่องส่วนตัวของสามีภรรยา เพราะสามีเป็นเจ้าของชีวิตภรรยาไม่มีสิทธิที่จะทำอะไรก็ได้แม้แต่การทำโทษด้วยการทุบตี ภรรยาที่ไม่มีสิทธิในการต่อต้าน และบุคคลอื่นก็ไม่สมควรเข้าไปยุ่งเกี่ยวและก้าวก้าวยกที่สามีภรรยาทะเลาะตบตีกัน ซึ่งเป็นเรื่องธรรมดาของลัคนกับพันที่ต้องกระทบกัน ไม่ใช่อาชญากรรมชั้นอุกฉกรรจ์ที่ส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวมทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจมักทำการไกล่เกลี่ยให้คืนดีกันและไม่รับแจ้งความ ซึ่งทำให้ผู้กระทำรุนแรงไม่ได้รับการลงโทษที่เหมาะสมและไม่ได้เข้าสู่กระบวนการในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม (เหมวรรณ เหมมะนัด, 2533; ศรีสว่าง พัววงศ์แพทย์, 2537; โชติมา กาญจนกุล, 2540; เพ็ญจันทร์ ประดับมุข, 2546; Laeheem & Boonprakarn, 2014)

พฤติกรรมการใช้ความรุนแรงที่เกิดขึ้นระหว่างคู่สมรสส่วนใหญ่จะเป็นเหตุการณ์ที่สามีเป็นฝ่ายกระทำต่อภรรยา โดยการตั้งใจใช้กำลังในการข่มขู่ การทำร้ายร่างกาย การทำร้ายจิตใจอารมณ์ความรู้สึก การบังคับให้กระทำและไม่ให้กระทำการบางอย่าง การล่วงละเมิดทางเพศ การคุกคามและการกีดกันสิทธิเสรีภาพ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่พัฒนามาจากความขัดแย้งและการทะเลาะวิวาท (อรอนงค์ อินทรจิตร และ นรินทร์ กรินชัย, 2542; สมพร เตรียมชัยศรี, 2544; Laeheem & Boonprakarn, 2014) เป็นรูปแบบพฤติกรรมของสามีที่กระทำต่อภรรยาอย่างรุนแรง เพื่อมุ่งทำร้ายร่างกาย มุ่งล่วงละเมิดทางเพศ มุ่งทำร้ายจิตใจ และบังคับขู่เข็ญ ซึ่งเป็นการกระทำที่ขาดการยับยั้งชั่งใจ จนได้รับบาดเจ็บและได้รับอันตรายสาหัสจนถึงแก่ชีวิต (Walker, 2001; Malley-Morrison & Hines, 2004; Hampton, Gullotta, & Ramos, 2006; Laeheem, 2014) โดยฝ่ายที่เป็นเหยื่อจากการถูกกระทำมักได้รับบาดเจ็บทางกายและกระทบกระเทือนทางจิตใจ เกิดความหวาดกลัวและหวาดผวว่าจะถูกทำร้ายอยู่ตลอดเวลา และทำให้เด็กที่พบเห็นความรุนแรงเป็นประจำมีการเรียนรู้และซึมซับความรุนแรงจนฝังใจ และมีอคติต่อเรื่องสัมพันธ์ภาพในครอบครัว และคิดว่าคนเราสามารถแก้ไขทุกปัญหาด้วยความรุนแรงได้ จนกลายเป็นเด็กที่มีพฤติกรรมรุนแรงทั้งในวัยเด็กและวัยผู้ใหญ่ โดยกระทำรุนแรงต่อเพื่อน คู่สมรส และลูกต่อไป (ศิริเพชร

ศิริวัฒนา, 2538; บุศรินทร์ คล่องพยาบาล, 2542; ธิญา พรหมรักษ์, 2550; Laeheem & Boonprakarn, 2014) นอกจากนี้ ปัญหาพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงระหว่างคู่สมรสยังทำให้ภาครัฐต้องสูญเสียงบประมาณจำนวนมากสำหรับใช้ในการรักษาพยาบาลเหยื่อที่ถูกกระทำ การเยียวยาและให้คำปรึกษาแก่เหยื่อที่ถูกทำร้าย การใช้มาตรการป้องกันเพื่อลดปัญหาความรุนแรง การรณรงค์ให้ประชาชนตระหนักถึงปัญหาความรุนแรงและช่วยสอดส่องดูแลและแจ้งข่าวคราวของคู่สมรสที่ใช้ความรุนแรง การรณรงค์การยุติความรุนแรงและร่วมกันแก้ไขปัญหาความรุนแรงผ่านสื่อต่าง ๆ และการจัดตั้งหน่วยงานและบรรจบบุคลากรที่เกี่ยวข้อง (เหมวรรณ เหมมะนัด, 2533; ศรีสว่าง พัววงศ์แพทย์, 2537; โชติมา กาญจนกุล, 2540; Laeheem, 2014)

จากรายงานสรุปของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพบว่าสตรีถูกกระทำความรุนแรงจำนวน 22,639 ราย ซึ่งมีบุคคลใกล้ชิดหรือบุคคลในครอบครัวเป็นผู้กระทำความรุนแรงจำนวน 8,336 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 36.82 โดยมีสามีเป็นบุคคลที่กระทำความรุนแรงต่อภรรยามากที่สุดจำนวน 5,786 รายจากจำนวน 8,336 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 69.41 (ศูนย์ข้อมูลการถูกกระทำความรุนแรงต่อเด็กและสตรี, 2556; มูลนิธิเพื่อนหญิง, 2556) ซึ่งสาเหตุสำคัญที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงระหว่างคู่สมรสมีมากมายหลายสาเหตุ แต่สาเหตุที่สำคัญประการหนึ่ง คือ ภูมิหลังด้านประสบการณ์ความรุนแรง ดังผลการศึกษาที่พบว่า การมีประสบการณ์ความรุนแรงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการแสดงพฤติกรรมเชิงลบต่อกันอย่างรุนแรงกว่าปกติอันเกิดจากความรู้สึกไม่พึงพอใจหรือเกิดจากอารมณ์ที่ไม่ปกติอื่น ๆ ที่สั่งสมมา รวมทั้งประสบการณ์และกระบวนการคิดของบุคคลในการตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ความรุนแรงดังกล่าวมีพัฒนาการมาจากการเกิดความขัดแย้งกัน (Malley-Morrison & Hines, 2004) โดยครอบครัวที่มีการใช้ความรุนแรงและลงโทษลูกอย่างรุนแรงนั้นจะเป็นแรงกระตุ้นให้บุคคลอยากแสดงพฤติกรรมรุนแรงและยอมรับว่าพฤติกรรมรุนแรงเป็นเรื่องปกติธรรมดาในชีวิตประจำวัน และยอมรับว่าความรุนแรงเป็นทางเลือกหนึ่งในการแก้ปัญหา (Remschmidt, 1993; Darling & Steinberg, 1993; Laeheem, 2013a) การเคยมีประสบการณ์ความรุนแรงทั้งจากการเคยเห็นพ่อแม่ทะเลาะตบตีในวัยเด็ก การเคยถูกทำโทษอย่างรุนแรงในวัยเด็ก และการมีพฤติกรรมรุนแรงในวัยเด็กเป็นปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญที่สุดที่ทำให้คู่สามีภรรยา มีพฤติกรรมการใช้ความรุนแรง รวมทั้งสามีที่ใช้ความรุนแรงต่อภรรยาเคยเป็นผู้ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการกระทำความรุนแรงหรือถูกกระทำความรุนแรงมาก่อนการแต่งงาน (รณชัย คงสกนธ์ และ นฤมล โปธิ์แจ่ม, 2551; พระครูนิภาสธรรมาธิมุต (อำพร ปริมุตโต), 2554; Ua-amnoey 2002; Laeheem & Boonprakarn, 2014) และคู่สมรสที่ใช้ความรุนแรงส่วนใหญ่มีประสบการณ์ความรุนแรงอันเลวร้ายในวัยเด็กมาก่อน โดยมีประสบการณ์ทั้งจากการอยู่ในเหตุการณ์ที่พ่อแม่ทะเลาะตบตีกันอย่างรุนแรง การเคยถูกพ่อแม่ลงโทษอย่างรุนแรง และเคยมีพฤติกรรมรุนแรงกับเพื่อนและคนรอบข้าง (เมธิณี พงษ์เวช และ สุธีรา ทอมสัน วิจิตรานนท์, 2543; Laeheem & Boonprakarn, 2014; Laeheem, 2013b)

จังหวัดปัตตานีเป็นจังหวัดหนึ่งที่อยู่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ และมีประชากรร้อยละ 86.25 นับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งมีแบบแผนการดำเนินชีวิตตามรูปแบบที่ได้กำหนดไว้ในคัมภีร์อัลกุรอานและการปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสดามุฮัมมัดอย่างเคร่งครัด โดยมีสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดเป็นศูนย์กลางในการบริหารองค์กรศาสนาและเป็นองค์กรนำในการพัฒนาสังคมมุสลิมให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้คู่คุณธรรม และมีความเข้มแข็งเป็นเอกภาพใฝ่หาสันติและความยุติธรรม โดยหน้าที่รับผิดชอบที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การประนีประนอมข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในครอบครัว และการส่งเสริมความมั่นคงของสถาบันครอบครัว แต่จากการรับเรื่องของผู้ที่เข้ามาร้องเรียนต่อสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดปัตตานี เพื่อให้เป็นคนกลางในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทหรือความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในครอบครัวหรือชี้แนะและหาทางออก พบว่า ตั้งแต่ พ.ศ. 2552-2556 มีปัญหาการร้องเรียนเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงในครอบครัวเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องและสูงกว่าจังหวัดอื่น ๆ ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดปัตตานี, 2557) จากข้อมูลดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นว่าปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวมีอัตราที่เพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งมาจากหลากหลายสาเหตุและส่งผลกระทบต่อสังคมไทยและสังคมมุสลิมในจังหวัดปัตตานี เช่น ปัญหาการหย่าร้าง เด็กและเยาวชนขาดการดูแลปัญหาอาชญากรรม เป็นต้น ในขณะที่หลักการของศาสนาอิสลามต่อต้านการใช้ความรุนแรงทุกรูปแบบ ดังคำกล่าวที่ว่าคู่สมรสมุสลิมควรอดทนอดกลั้น และต้องหลีกเลี่ยงเหตุการณ์ที่นำไปสู่การทะเลาะตบตีระหว่างกัน (Jamil, 2007) ซึ่งบางประเทศถือว่าเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายและต้องถูกดำเนินคดีอาญา (Al-Hibri, 2003) และกฎหมายอิสลามในหลายประเทศได้กำหนดให้ภรรยาที่ถูกสามีทำร้ายร่างกายสามารถยกเลิกสัญญาการแต่งงานได้ทันที (Abdalla, 2010)

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องศึกษาเรื่องภูมิหลังด้านประสบการณ์ความรุนแรงของคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดปัตตานีที่มีพฤติกรรมความรุนแรงต่อคู่สมรส เพื่อศึกษาภูมิหลังด้านประสบการณ์ความรุนแรง โดยสนใจว่าในวัยเด็กเคยเห็นพ่อแม่ทะเลาะตบตีกันหรือไม่ ในวัยเด็กเคยถูกพ่อแม่ลงโทษอย่างรุนแรงหรือไม่ และในวัยเด็กเคยมีพฤติกรรมรุนแรงหรือไม่ ผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าจะเป็นประโยชน์ต่อบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำหรับกำหนดนโยบายในการป้องกันและการแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงต่อคู่สมรส ก่อนที่ปัญหาดังกล่าวจะทวีความรุนแรงมากขึ้นจนกลายเป็นปัญหาของสังคมยากต่อการแก้ไขในอนาคต และช่วยกันหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างทันที่

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง (Literature Review)

ความหมายของความรุนแรงต่อคู่สมรส

ความรุนแรงเป็นการแสดงออกทางพฤติกรรมที่มีความจงใจใช้กำลังหรืออำนาจทางกายเพื่อข่มขู่หรือกระทำต่อบุคคลอื่น ซึ่งมีผลหรือมีแนวโน้มที่ทำให้เกิดการบาดเจ็บ เสียชีวิต หรือเป็นอันตรายต่อจิตใจ หรือเป็นการกีดกันทำให้สูญเสียสิทธิบางประการ และขาดการได้รับในสิ่งที่สมควรจะได้รับ รวมทั้งเป็นการกระทำที่ล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคลทั้งทางร่างกาย วาจา จิตใจ ทางเพศ โดยการบังคับ ขู่เข็ญ ทุบัติ เตะต่อย

ตลอดจนคุกคาม จำกัด และกีดกันสิทธิเสรีภาพทั้งในที่สาธารณะและในชีวิตส่วนตัว ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดความทุกข์ทรมานทั้งทางร่างกายและจิตใจแก่เหยื่อผู้ถูกกระทำ (อรอนงค์ อินทรจิตร และ นรินทร์ กรินชัย, 2542; สมพร เติริยมชัยศรี, 2544) เป็นการกระทำที่มีความรุนแรงผิดปกติและก่อให้เกิดความเสียหายหรือเป็นพฤติกรรมที่ปลดปล่อยความโกรธ ความกลัว และภาวะหวาดหวั่นไปยังบุคคลรอบข้างหรือวัตถุสิ่งของด้วยการขาดการยับยั้งชั่งใจหรือมีจุดมุ่งหมายชัดเจนจนเป็นเหตุให้ผู้อื่นเดือดร้อนด้วยการทำอันตรายอย่างรุนแรง ซึ่งอาจเป็นอันตรายสาหัสจนถึงแก่ชีวิต รวมทั้งเป็นการใช้กำลังคุกคามหรือทำร้ายเพื่อควบคุมหรือครอบครองบุคคลหรือทรัพย์สิน (อนุช อาภาภิรม, 2543; Berkowitz, 1989; Stuart, 1981) ในขณะที่ความรุนแรงต่อคู่สมรส หมายถึง รูปแบบและลักษณะของการกระทำที่มีความรุนแรงที่เกิดจากการอคติทางเพศ จนส่งผลให้เกิดความทุกข์ทรมานทางร่างกาย ทางเพศ และทางจิตใจต่อคู่สมรส ซึ่งเป็นการขู่ข่ม คุกคาม การทุบตี การทารุณ การข่มขืน และการกีดกันเสรีภาพทั้งในที่สาธารณะและในชีวิตส่วนตัวหรือที่เกิดขึ้นในครอบครัว รวมทั้งการปฏิบัติตามประเพณีต่าง ๆ อันเป็นอันตรายต่อคู่สมรส และความรุนแรงที่เกี่ยวกับการหาประโยชน์จากคู่สมรส (Laeheem, 2014) เป็นการใช้อำนาจนอกเหนือจากการใช้กำลังทางกายเพื่อกระทำต่อคู่สมรส โดยเป็นการคุกคามหรือข่มขู่ด้วยการใช้อำนาจ การละเว้นไม่ปฏิบัติหรือปล่อยปละละเลยไม่ปฏิบัติ อันส่งผลทำให้ผู้ถูกกระทำได้รับความทุกข์ทรมานทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และเพศ รวมทั้งการฆ่าตัวตายและการทำร้ายตนเองในรูปแบบต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นทันทีหรือเกิดขึ้นภายหลังและคงอยู่เป็นเวลานานนับปี หลังจากการกระทำความรุนแรงครั้งแรก (เมธินี พงษ์เวช และ สุธีรา ทอมสัน วิจิตรานนท์, 2543; Corsini, 1999)

นอกจากนี้ ความรุนแรงต่อคู่สมรสยังหมายถึง รูปแบบของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากผู้ชายที่กระทำต่อร่างกาย กระทำต่อจิตใจ และกระทำทางเพศ เพื่อแสดงความมีอำนาจ และเพื่อควบคุมผู้หญิงหรือภรรยาของตน หรือการที่ภรรยาถูกสามีทำร้ายร่างกาย ทำร้ายจิตใจ และทำร้ายหรือคุกคามทางเพศครั้งแล้วครั้งเล่า เพื่อบังคับขู่ข่มให้ภรรยาทำหรือไม่ให้ทำการบางอย่างที่สามีต้องการโดยมิได้คำนึงถึงสิทธิส่วนตัวของภรรยา (Walker, 2001; Hampton, Gullotta, & Ramos, 2006) เป็นรูปแบบและลักษณะของการกระทำที่คู่สมรสกระทำต่อกันแล้วมีผลให้ผู้ถูกกระทำได้รับบาดเจ็บทางร่างกาย ได้รับบาดเจ็บจิตใจ และได้รับบาดเจ็บทางเพศ ซึ่งเป็นการแสดงพฤติกรรมที่ล่วงละเมิด บังคับ ขู่ข่ม และทำร้ายร่างกายต่อกัน รวมทั้งการถูกทอดทิ้ง การถูกกักขังหน่วงเหนี่ยว การไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ และการไม่ให้การเลี้ยงดู (เพ็ญศรี พิชัยสนิธ, 2540; มูลนิธิเพื่อนหญิง, 2556) และเป็นการใช้กำลังประทุษร้ายต่อจิตใจ ร่างกาย ทางเพศ และชีวิต และการละเมิดสิทธิเสรีภาพของคู่สมรสโดยการกระทำในรูปแบบและลักษณะต่าง ๆ อันไม่เป็นธรรมระหว่างคู่สมรสจนเกิดอันตรายแก่อีกฝ่ายหนึ่ง เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการควบคุมหรือให้ได้มาซึ่งการยอมรับจากบุคคลต่าง ๆ (วัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล, อุทัยวรรณ แจ่มสุธี และ อำนาจ เนตยสุภา, 2546; วริศนันท์ ภูน้ำทรัพย์, 2548)

ดังนั้น ความรุนแรงต่อคู่สมรสจึงหมายถึง พฤติกรรมการทำร้ายกันระหว่างคู่สมรสโดยเจตนาจนส่งผลกระทบต่อร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ของอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งการทำร้ายร่างกายจนได้รับบาดเจ็บ เช่น

การทุบตี ตบ เตะ และต่อย เป็นต้น และการทำร้ายจิตใจและอารมณ์ เช่น การพุดดูหมิ่นดูแคลน การพุดเสียดสีล้อเลียน การใช้ถ้อยคำหยาบคาย การข่มขู่ การคุกคาม การข่มขืนกระทำชำเรา การกักขังหน่วงเหนี่ยว การกีดกันไม่ให้พบปะสังสรรค์กับญาติพี่น้องหรือเพื่อนฝูง และการกดขี่ข่มเหงจิตใจ เป็นต้น

ประเภทความรุนแรงต่อคู่สมรส

ความรุนแรงต่อคู่สมรสสามารถแยกเป็น 3 ประเภท คือ ประเภทที่ 1 ความรุนแรงทางด้านร่างกาย หมายถึง การใช้กำลังหรืออุปกรณ์ใด ๆ เป็นอาวุธมีผลทำให้ผู้ที่ถูกทำร้ายได้รับบาดเจ็บ เช่น การผลัก ตบ ตี ต่อย ทุบ กระทบ ปีบคอ การขว้างปาสิ่งของใส่ จนถึงการทำร้ายร่างกายชนิดบาดเจ็บสาหัสด้วยอาวุธหรือของมีคมต่าง ๆ ประเภทที่ 2 ความรุนแรงทางด้านจิตใจ หมายถึง การกระทำหรือการละเว้นใด ๆ ก็ตามที่มีผลทำให้ผู้ถูกกระทำได้รับความเสียหายหรือเสียสิทธิเสรีภาพ รวมทั้งการแสดงด้วยวาจาหรือแสดงท่าทีและการกระทำ ได้แก่ การพุดจาตูก การพุดประชดประชัน ต่ำว่าด้วยคำหยาบคาย ตะคอก ตวาด การทำให้ขายหน้า การแสดงท่าทีเฉยเมย การพุดข่มขู่ และการแสดงท่าทีโกรธ เป็นต้น และประเภทที่ 3 ความรุนแรงทางด้านเพศ หมายถึง การที่สามีกระทำรุนแรงต่อตัวผู้เป็นภรรยาในลักษณะการลวนลาม การละเมิดสิทธิทางเพศ การใช้กำลังบังคับภรรยาให้ภรรยามีเพศสัมพันธ์ในลักษณะที่ภรรยาไม่ชอบและไม่ต้องการ การบังคับให้ภรรยาขายบริการทางเพศหรือมีเพศสัมพันธ์กับชายอื่น และการมีเพศสัมพันธ์กับภรรยาโดยไม่คำนึงว่าภรรยาจะมีความสุขหรือไม่ เป็นต้น (กิตติภา สุวรรณรัตน์, 2545; กฤตยา อาชวนิจกุล และ วาสนา อิมเมม, 2546; Edwards, 1989; Chambliss, Curtis Bay, & Jones, 1995)

สาเหตุของความรุนแรงต่อคู่สมรส

สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาการใช้ความรุนแรงต่อคู่สมรสมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องมากมายหลากหลายสาเหตุ ซึ่งจากการวิเคราะห์สาเหตุจากแนวคิดของนักวิชาการหลาย ๆ ท่าน พบว่า สาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาการใช้ความรุนแรงต่อคู่สมรสมี 4 ประการ คือ ประการที่ 1 เกิดจากการบ่มเพาะความอึดอัดไม่พอใจระหว่างสามีภรรยาเป็นเวลานาน ประการที่ 2 เกิดจากกิจกรรมของครอบครัวและความสนใจของสามีภรรยาที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะเวลาในการกระทำกิจกรรมของครอบครัวร่วมกันของสามีและภรรยาไม่ตรงกัน ประการที่ 3 เกิดจากเวลาของสามีและภรรยามุ่งไปสู่การทำงานเฉพาะกิจของตนเองจนขาดความเอาใจใส่ต่อกัน และประการที่ 4 เกิดจากความไม่เสมอภาคระหว่างเพศ โดยเฉพาะความสัมพันธ์ในครอบครัวที่สามีจะแสดงบทบาทผู้มีอำนาจเหนือภรรยา ต้องการให้ภรรยาสมยอมในทุกเรื่อง และทำให้ภรรยาต้องอยู่ในภาวะพึ่งพาสามี โดยเห็นว่าการหย่าร้างจะนำผลร้ายมาสู่ลูก ๆ (Straus, 2001) และสาเหตุของการใช้ความรุนแรงต่อคู่สมรสมาจากความไม่พร้อมทั้งทางร่างกาย จิตใจ วุฒิภาวะที่จะเป็นครอบครัวหรือการไม่ได้เตรียมตัวสำหรับการเป็นครอบครัวของหญิงและผู้ชาย การมีทัศนคติและค่านิยมที่ผิด ๆ ในเรื่องบทบาทของหญิงชายและความสัมพันธ์เชิงอำนาจในครอบครัว รวมทั้งปัญหาที่เกิดจากกระแสโลกาภิวัตน์ทั้งทางด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร ภาวะวิกฤติทางสังคมและเศรษฐกิจ จนส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ในครอบครัวลดน้อยลงทำให้สมาชิกในครอบครัวไม่เข้าใจกัน ขาดความรัก ขาดความเอื้ออาทร ไม่ยอมรับ

พฤติกรรมของอีกฝ่าย และไม่สามารถปรับตัวเข้าหากันได้ เมื่อครอบครัวประสบปัญหาและขาดทักษะในการแก้ไขปัญหาอย่างเหมาะสม อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งและหากความขัดแย้งสะสมเป็นเวลานานก็อาจขยายเป็นความรุนแรงในครอบครัวได้ในที่สุด (ศรีสว่าง พัววงศ์แพทย์, 2537)

ในขณะที่ พระครูนิภาสธรรมามิุต (อำพร ปริมุตโต) (2554) กล่าวว่าสาเหตุของความรุนแรงต่อคู่สมรสมี 3 ประการ คือ ประการที่ 1 เกิดจากความขัดแย้งพื้นฐานในการดำรงชีวิตประจำวัน เช่น ปัญหาความแตกต่างด้านลักษณะนิสัย ทศนคติ หรือบุคลิกภาพที่เป็นเชิงปัจเจกบุคคล หรือการอบรมเลี้ยงดูมาจากครอบครัวเดิม ประการที่ 2 เกิดจากปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของครอบครัว เช่น ปัญหาด้านการเงิน ปัญหาคุณภาพชีวิต และปัญหาของบุคคลในครอบครัวที่ไม่ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง และประการที่ 3 เกิดจากความขัดแย้งในระดับรุนแรงของครอบครัว เช่น การนอกใจ การไปมีภรรยาหรือสามีใหม่ การทะเลาะเบาะแว้งขั้นรุนแรงที่นำไปสู่การทำร้ายซึ่งกันและกันหรือนำไปสู่ปัญหาความขัดแย้งในครอบครัวจนไม่สามารถประคับประคองสภาพครอบครัวให้อยู่รอดมั่นคงได้

Coser (1956) Gelles and Straus (1979) และ Laeheem (2014) ได้กล่าวว่าความรุนแรงต่อคู่สมรสมีสาเหตุที่สำคัญ 6 ประการ คือ ประการที่ 1 ความเข้มข้นของการผูกพันที่ลึกซึ้ง เมื่อคนในครอบครัวคนใดคนหนึ่งทำอะไรผิดพลาด เราจะรู้สึกเดือดร้อนใจมากกว่าคนนอกครอบครัว ความขัดแย้งระหว่างบุคคลใกล้ชิดจะมีความรุนแรงมากกว่าคนแปลกหน้า เนื่องจากต่างฝ่ายต่างพยายามเก็บกดไม่แสดงความรู้สึกไม่พอใจออกมา และเมื่อเก็บไว้มาก ๆ เข้า ความไม่พอใจจะรุนแรงมากยิ่งขึ้น ทำให้ระเบิดออกมาได้และเมื่อถึงวันนั้นอาจไม่เป็นเฉพาะเรื่องที่เป็นสาเหตุเท่านั้น แต่จะมีปัจจัยอื่น ๆ เข้ามาด้วย ความสัมพันธ์ยิ่งใกล้ชิดยิ่งมีอารมณ์ร่วมมาก การแสดงความรู้สึกไม่พอใจมากขึ้น แนวโน้มของการเก็บกดความรู้สึกโกรธหรือไม่พอใจก็จะเพิ่มขึ้นด้วย และเมื่อมีการเก็บกดความรู้สึกไม่พอใจไว้นานเข้ายิ่งจำเป็นต้องให้แสดงออกมา ประการที่ 2 กิจกรรมที่มีการกระทบกระทั่งกัน กิจกรรมในครอบครัวมีลักษณะสูญเสียเปล่าและมีความต้องการในลักษณะตรงกันข้าม คือ เมื่อฝ่ายหนึ่งได้ประโยชน์อีกฝ่ายหนึ่งจะเสียประโยชน์ ความขัดแย้งจะเกิดจากการที่แต่ละคนอยากทำกิจกรรมที่ไม่สอดคล้องกัน หรือเกิดจากการที่แต่ละคนมีนิสัยความเคยชินต่างกัน ประการที่ 3 ความเสมอภาคทางเพศที่กำหนดโดยสังคมมีพื้นฐานความแตกต่างทางชีวภาพ ในสังคมที่เน้นความเสมอภาคการแบ่งแยกเพศในครอบครัวเพื่อก่อให้เกิดความขัดแย้งได้สูง แต่ถึงแม้ว่าจะปราศจากความลักลั่นดังกล่าวก็ยังมีความขัดแย้งแฝงอยู่เสมอ ประการที่ 4 ความเป็นส่วนตัวของครอบครัว ในสังคมจำนวนมากกฎเกณฑ์ที่กำหนดความสัมพันธ์ทางครอบครัวได้กลายเป็นเกราะป้องกันไม่ให้สังคมเข้าไปควบคุมแก้ปัญหาความขัดแย้งในครอบครัว ประการที่ 5 ระดับความเครียดสูง ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวแต่ยรมีลักษณะไม่มั่นคง ทั้งนี้มีสาเหตุมาจากการเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างที่สำคัญ ซึ่งเป็นไปตามวงจรชีวิตครอบครัว และมีผลกระทบต่ออารมณ์ความรู้สึกของคนในครอบครัวเป็นอย่างมากและทำให้ครอบครัวเป็นที่ที่มีความเครียดสูง และประการที่ 6 การรู้ประวัติชีวิตของกันและกันเป็นอย่างดี เช่น รู้ถึงความสามารถ จุดอ่อน จุดแข็ง ความชอบ และความไม่ชอบ เป็นต้น ต่างจากการเป็นสมาชิกในระบบหรือสถาบันอื่นที่รู้จักกันอย่างผิวเผิน เมื่อเกิดความขัดแย้งจึงรุนแรงกว่าระบบอื่น เพราะ

สามารถโจมตีจุดอ่อนหรือข้อบกพร่องของอีกฝ่ายได้ตรงจุด

ผลกระทบของความรุนแรงต่อคู่สมรส

ปัญหาการใช้ความรุนแรงต่อคู่สมรสที่เกิดขึ้นส่งผลให้ครอบครัวขาดความสมดุลและนำไปสู่การเผชิญปัญหาที่สลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น เช่น ปัญหาครอบครัวแตกแยก ปัญหาการหย่าร้าง ปัญหาเด็กถูกละเลย และปัญหาผู้สูงอายุขาดการดูแล เป็นต้น ซึ่งทุกครั้งที่เกิดความรุนแรงย่อมนำมาซึ่งความสูญเสียต่อเหยื่อซึ่งเป็นสมาชิกในครอบครัว จากการศึกษาของ โซติมา กาญจนกุล (2540) ได้กล่าวว่า ปัญหาการกระทำความรุนแรงต่อภรรยาได้ก่อให้เกิดภาวะแก่สังคมในทางเศรษฐกิจเป็นมูลค่ามหาศาล ทั้งในด้านการรักษาพยาบาล การให้สวัสดิการทางสังคม การให้ค่าปรึกษาแก่เหยื่อผู้ถูกทำร้าย ตลอดจนการใช้มาตรการป้องกันต่าง ๆ เป็นต้น เหมวรรณ เหมมะนัต (2533) กล่าวว่าปัญหาการทำร้ายร่างกายทุติยภรรยาส่งผลกระทบต่อสังคมระยะยาวได้ โดยเด็กในครอบครัวที่พ่อแม่ใช้ความรุนแรงต่อกัน เด็กจะเรียนรู้และซึมซับความรุนแรงนี้โดยกระบวนการอบรมและขัดเกลาทางสังคม ศรีสว่าง พัววงศ์แพทย์ (2537) กล่าวว่า การที่พ่อแม่ทะเลาะวิวาททำร้ายร่างกาย ทุติยภรรยาเป็นผลต่อจิตใจ อารมณ์ ความรู้สึก และการเรียนรู้ซึมซับของเด็กมาก การทุติยภรรยาที่เชื่อมโยงไปถึงเด็กด้วย จากการศึกษาในเด็กเร่ร่อน เด็กติดยาเสพติด เด็กลัทธิภัย ทำร้ายร่างกายผู้อื่น มักมีประวัติมาจากครอบครัวที่มีความรุนแรงในครอบครัว และธัญภา พรหมรักษ์ (2550) ศึกษา พบว่า ความรุนแรงที่เกิดในครอบครัวส่งผลกระทบต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ผลกระทบต่อตนเอง (ฝ่ายหญิงที่ถูกทำร้าย) โดยผู้หญิงที่ถูกสามีทำร้ายร่างกาย นอกจากบาดแผลภายนอกที่ต้องรักษาแล้ว ยังได้รับความกระทบกระเทือนทางจิตใจ เป็นบาดแผลที่ฝังซ่อนอยู่ในใจไปตลอดชีวิต ความเจ็บป่วยทางใจนี้ ผู้หญิงส่วนใหญ่ไม่ได้รับการเยียวยา บำบัดรักษาให้ตระหนักถึงคุณค่าของตัวเอง ส่วนที่ 2 ผลกระทบต่อครอบครัว โดยเฉพาะบุตรทั้งที่อยู่ในวัยเยาว์และวัยรุ่น ได้รับผลกระทบทางจิตใจโดยตรงและรุนแรง เกิดภาพลบในเรื่องสัมพันธ์ภาพในครอบครัว ส่งผลกระทบต่อคุณค่าชีวิต ทำให้บุตรมีพฤติกรรมเก็บกด ก้าวร้าว เกเร และไม่ตั้งใจเรียน และส่วนที่ 3 ผลกระทบต่อสังคม/ชุมชน ถ้าเป็นครอบครัวระดับล่างทั้งในกรณีที่พ่อแม่แยกทาง หย่าร้างและไม่หย่าร้างกัน เด็กอาจหนีออกจากบ้าน ออกเร่ร่อนกลายเป็นปัญหาสังคม

วิธีดำเนินการวิจัย (Methodology)

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลักที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยคู่สมรสที่มีปัญหาความรุนแรงต่อคู่สมรส 20 คน บิดาหรือมารดาของคู่สมรส 20 คน และญาติพี่น้องของคู่สมรส 20 คน โดยผ่านการพูดคุยและสัมภาษณ์แบบเจาะลึก คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักอาศัยการประสานงานเพื่อขอความร่วมมือและใช้ข้อมูลสถิติจากสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดปัตตานี เพื่อร่วมกันคัดเลือกผู้ที่มีความพร้อมและเตรียมใจสำหรับเป็นกรณีศึกษาของการวิจัยในครั้งนี้

การพิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูล

ก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ชี้แจงให้กลุ่มเป้าหมายได้ทราบถึงสิทธิ์ที่จะเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมการวิจัยตามความสมัครใจ การปฏิเสธที่จะให้ข้อมูลไม่ได้มีผลต่อการขอรับความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแต่อย่างใด ผู้ให้ข้อมูลมีสิทธิ์ที่จะเปลี่ยนใจในระหว่างการสัมภาษณ์ โดยสามารถหยุดการสัมภาษณ์และถอนตัวได้ตลอดเวลาโดยไม่มีผลกระทบใด ๆ ข้อมูลส่วนบุคคลจะไม่ถูกเปิดเผย และข้อมูลที่ได้นั้นจะนำเสนอโดยใช้นามสมมติทั้งหมด

การวิเคราะห์

แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษานี้เน้นการวิเคราะห์ถึงภูมิหลังด้านประสบการณ์ความรุนแรงของคู่สมรสไทยมุสลิมใน 3 ด้าน คือ การเคยเห็นพ่อแม่ทะเลาะตบตีกันในวัยเด็ก การเคยถูกพ่อแม่ลงโทษอย่างรุนแรงในวัยเด็ก และการเคยมีพฤติกรรมรุนแรงในวัยเด็ก ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ผลจากการพูดคุยและการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยการนำแนวคิดทฤษฎีเป็นแนวทางในการวิเคราะห์เพื่อถอดรหัสตามวัตถุประสงค์และคำถามการวิจัย แล้วจึงนำเสนอข้อมูลแบบพรรณนาความ โดยนำข้อมูลที่ได้นำมาแยกประเด็น จัดหมวดหมู่ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผล โดยแสดงความเกี่ยวข้องและเชื่อมโยงคำถามการวิจัยกับแนวคิดทฤษฎีตามแนวทางการวิเคราะห์ที่วางไว้ เพื่อให้ได้แนวคิดเฉพาะจากข้อมูลรูปธรรมและหาคำอธิบายใหม่ ๆ ต่อไป

ผลการวิจัย (Results)

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก พบว่า ภูมิหลังประสบการณ์ความรุนแรงถือว่าเป็นกระบวนการที่บุคคลได้รับรู้ ได้เห็น และอยู่ในเหตุการณ์หรือสภาพแวดล้อมที่พ่อแม่แสดงความรุนแรงต่อกันในวัยเด็ก หรือการเคยถูกลงโทษอย่างรุนแรงในวัยเด็ก และการเคยมีพฤติกรรมรุนแรงในวัยเด็ก ซึ่งเป็นการแสดงพฤติกรรมในเชิงลบต่อกันอย่างรุนแรงกว่าปกติอันเกิดจากความรู้สึกไม่พึงพอใจหรือเกิดจากอารมณ์ที่ไม่ปกติอื่น ๆ ที่สั่งสมมา รวมทั้งกระบวนการคิดของบุคคลในการตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมต่าง ๆ อันมีสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับนิสัยที่ดื้อรั้น ใจร้อน โมโหง่าย ไม่สามารถควบคุมความโกรธได้ หวาดระแวง พุดจาไม่เหมาะสม วิตกกังวลสูง ขอบเก็บตัว และเป็นคนเคร่งครัดไม่ยอมผ่อนปรน ประสบการณ์ความรุนแรงเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อผู้ที่มีการรับรู้และพบเห็นเหตุการณ์ดังกล่าว โดยส่งผลต่อจิตใจ อารมณ์ ความรู้สึก และการเรียนรู้ซึมซับของบุคคลดังกล่าวเป็นอย่างมาก จนทำให้บุคคลเกิดการเรียนรู้และซึมซับความรุนแรงที่พบเห็นและมักคิดว่าการแก้ไขปัญหาโดยใช้ความรุนแรงเป็นเรื่องปกติที่สามารถกระทำได้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การเคยเห็นพ่อแม่ทะเลาะตบตีกันในวัยเด็ก

ภูมิหลังประสบการณ์ความรุนแรงจากการที่เคยเห็นพ่อแม่ทะเลาะตบตีในวัยเด็กนับว่าเป็นประสบการณ์ความรุนแรงในฐานะผู้สังเกตเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงทั้งการต่อกัน ทะเลาะวิวาท ทบตี และการทำร้ายร่างกายกัน ซึ่งเป็นการเรียนรู้ความรุนแรงจากประสบการณ์ทางอ้อมที่ทำให้เด็กค่อย ๆ ซึมซับพฤติกรรมเหล่านั้นและยึดถือตัวแบบในการใช้ความรุนแรงของพ่อแม่ จนกระทั่งเกิดการเลียนแบบตัวแบบที่ใช้ความรุนแรงต่อกันเมื่อเกิดความขัดแย้งกับคู่สมรสของตนในอนาคต กลายเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมความรุนแรงและกระทำความรุนแรงต่อคู่สมรส และยอมรับการใช้ความรุนแรงระหว่างกันที่สุดในที่สุด จากผลการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย พบว่า คู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดปัตตานีที่มีพฤติกรรมความรุนแรงต่อคู่สมรสต่างก็เคยมีภูมิหลังประสบการณ์ความรุนแรงจากการเคยเห็นพ่อแม่ทะเลาะตบตีกันอยู่เป็นประจำ ดังที่กลุ่มเป้าหมายให้ข้อมูลว่า

“...เคยสังเกตเห็นแม่โดนพ่อทำร้ายร่างกายอย่างรุนแรงด้วยการตบตี ชกต่อย และใช้ไม้ตีเป็นประจำ จนทำให้มีความรู้สึกหดหู่ เครียด เก็บกด หวาดผวา และหวาดกลัวพ่อมาก...”

(นางซัลมา, คู่สมรส, อายุ 40 ปี, อาชีพทำสวน)

“...เคยเห็นพ่อบังคับขู่เชิญให้แม่ทำตามที่พ่อต้องการ ถ้าไม่ทำตามก็จะถูกพ่อตบตีและชกต่อยเสมอ จนทำให้มีความรู้สึกสลดใจ หดหู่ เครียด สงสารแม่ที่ถูกพ่อตบตี และอยากจะระบายความเครียด...”

(นายซัลมาน, คู่สมรส, อายุ 45 ปี, อาชีพรับจ้าง)

“...สามีเป็นคนติดเหล้าและติดยา ทุกครั้งที่เขากลับบ้านก็มักชวนทะเลาะทุกวัน บางวันก็มีการทุบตีกันตลอดเวลา นับว่าเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีและส่งผลให้ลูกเลียนแบบพฤติกรรมความรุนแรง...”

(นางหามีตะ, มารดาของคู่สมรส, อายุ 62 ปี, อาชีพค้าขาย)

“...เวลาพ่อกับแม่ทะเลาะตบตีกัน มีผลทำให้ลูก ๆ รู้สึกเก็บกดและหวาดกลัวมาก โดยส่วนใหญ่พ่อทำร้ายร่างกายแม่โดยใช้ไม้ เก้าอี้ หม้อ กระทะ และไม้กวาด จนแม่ได้รับบาดเจ็บและต้องเข้ารักษาตัวที่โรงพยาบาล ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่ลูกเก็บมาจดจำแล้วนำไปปฏิบัติกับคู่สมรสต่อไป...”

(นายอนูวา, ญาติพี่น้องของคู่สมรส, อายุ 44 ปี, อาชีพรับจ้าง)

“...พ่อกับแม่ก็ทะเลาะกันบ่อย และมักมีการทำร้ายร่างกายกันอยู่เสมอ บางครั้งมีการตบตี ชกต่อย ตอก และเข่า เหมือนกับการชกมวยไทยคู่เอก จนทำให้ทั้งพ่อแม่ต้องสะบักสะบอมกันทั้งคู่ แล้วลูกที่พบเห็นเหตุการณ์นั้นก็นำไปเลียนแบบในชีวิตประจำวัน...”

(นางรอปิยะห์, ญาติพี่น้องของคู่สมรส, อายุ 47 ปี, อาชีพค้าขาย)

“...พ่อกับแม่เป็นคนที่ไม่ยอมกันทั้งคู่ ทุกครั้งที่มีการตบตีกันมักไม่มีใครยอมกันง่าย ๆ ต่างคนต่างตบตีชกต่อยกัน ไม่มีใครกลัวงู และลูก ๆ ที่พบเห็นก็รู้สึกเจ็บปวดและคิดว่าการใช้ความรุนแรงสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาได้...”

(นายนาวาวิ, บิดาของคู่สมรส, อายุ 58 ปี, อาชีพทำสวน)

จากผลการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่าคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดปัตตานีที่มีพฤติกรรมความรุนแรงต่อคู่สมรสต่างก็เคยมีประสบการณ์ความรุนแรงจากการเคยเห็นพ่อแม่ทะเลาะตบตีกัน โดยกลุ่มเป้าหมายต่างให้ข้อมูลว่าพ่อแม่มักมีพฤติกรรมความรุนแรงเป็นประจำโดยการใช้กำลังทำร้ายร่างกายกัน (ทุบตีเตะต่อย) และการบังคับขู่เข็ญ ซึ่งเป็นการกระทำที่มีความรุนแรงผิดปกติจากการปลดปล่อยความโกรธ และความรุนแรงที่เกิดขึ้นมักเป็นการกระทำของพ่อที่กระทำต่อแม่ ซึ่งเป็นการทำร้ายร่างกาย ทำร้ายจิตใจ และทำร้ายหรือคุกคามทางเพศครั้งแล้วครั้งเล่า โดยการบังคับขู่เข็ญให้แม่ทำหรือไม่ให้ทำการบางอย่างตามที่พ่อต้องการ จนทำให้รู้สึกสลดใจ หดหู่ และอยากจะระบายความเครียด

การเคยถูกลงโทษอย่างรุนแรงในวัยเด็ก

ภูมิหลังประสบการณ์ความรุนแรงจากการที่เคยถูกลงโทษอย่างรุนแรงในวัยเด็กก็นับว่าเป็นการสะสมความเจ็บปวดให้แก่เด็กมากขึ้นเรื่อย ๆ และมีการเก็บจดจำจนกระทั่งโตเป็นผู้ใหญ่ โดยครอบครัวที่มักลงโทษบุตรทางด้านร่างกายด้วยวิธีการที่รุนแรงก็จะส่งผลให้เด็กโตขึ้นเป็นสามีที่จะใช้ความรุนแรงต่อคู่สมรสและยอมรับแนวทางการใช้ความรุนแรงในการใช้ชีวิตคู่ จากผลการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายพบว่าคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดปัตตานีที่มีพฤติกรรมความรุนแรงต่อคู่สมรสต่างก็เคยมีภูมิหลังประสบการณ์ความรุนแรงจากการเคยถูกลงโทษอย่างรุนแรงในวัยเด็กอยู่เป็นประจำ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการเคยถูกลงโทษอย่างรุนแรงในวัยเด็กมีแนวโน้มจะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงต่อคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดปัตตานีเช่นกัน ดังคำสะท้อนของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่ว่า

“...เคยถูกพ่อลงโทษอย่างรุนแรงจากการที่ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบที่พ่อแม่ได้กำหนดไว้อย่างเข้มงวดมาก ถ้าใครไม่ทำตามกฎก็จะถูกลงโทษอย่างรุนแรง เช่น พ่อรู้ว่าลูกไม่ถือศีลลอดในเดือนรอมฎอน แล้วพ่อก็เขียนตีด้วยไม้หวายและกักบริเวณตลอดทั้งเดือนรอมฎอน...”

(นายสุไลมาน, คู่สมรส, อายุ 48 ปี, อาชีพรับจ้าง)

“...ทุกครั้งที่พ่อแม่จับได้ว่าละทิ้งการละหมาด 5 เวลาที่มีสยิด ไม่ได้ถือศีลอดทั้งภาคบังคับ และภาคสมัครใจ มักจะถูกพ่อแม่ลงโทษอย่างรุนแรงโดยการเขียนตีเป็นประจำ ทำให้มีความรู้สึกโกรธแค้น ผึงใจ หดหู่ เครียด เก็บกด หวาดผวา หวาดกลัว และอยากระบายความรู้สึกเหล่านั้นตลอดเวลา...”

(นางซัลมา, คู่สมรส, อายุ 40 ปี, อาชีพทำสวน)

“...พ่อแม่มักบังคับขู่เชิญให้สมาชิกในครอบครัวทำตามสิ่งที่พ่อต้องการ ถ้าไม่ทำตาม ก็จะถูกพ่อตบตีและเขียนด้วยไม้กวาดเสมอ จนทำให้มีความรู้สึกสลดใจ หดหู่ เครียด และอยากจะระบายความเครียด...”

(นายซัลมาน, คู่สมรส, อายุ 45 ปี, อาชีพรับจ้าง)

“...พ่อเป็นคนคิดเหล้าและติดยาเสพติด ทุกครั้งที่พ่อกลับมาบ้านก็มักเมาอาละวาด และทำร้ายร่างกายทั้งแม่และลูก ๆ เป็นประจำทุกวัน จนทำให้ทุกคนรู้สึกหวาดกลัว ตลอดเวลา...”

(นายหามะ, บิดาของคู่สมรส, อายุ 57 ปี, อาชีพทำสวน)

“...ตอนเด็กส่วนใหญ่จะถูกทำโทษโดยการเขียนตีด้วยไม้ไผ่และไม้กวาด และเมื่อโตขึ้นมา ก็จะถูกทำโทษโดยการตบ ตะ และขว้างสิ่งของใส่ และบางครั้งถูกทำโทษโดยการมัด กับเสาบ้านแล้วถูกเขียนตี ซึ่งทำให้จำฝังใจและเจ็บใจเสมอกับเหตุการณ์ดังกล่าว...”

(นางยาวารี, คู่สมรส, อายุ 41 ปี, อาชีพทำสวน)

“...แม่และพี่ชายมักทำโทษอย่างรุนแรงสม่ำเสมอ เพราะเป็นเด็กเกรงขอรังแกเพื่อน ชอบขโมยทรัพย์สินของชาวบ้านเพื่อนำเงินไปเสพยา โดยส่วนใหญ่แม่จะเขียนตีด้วยไม้ ส่วนพี่ชายจะเตะ ชกต่อย ตบตี...”

(นางซอพิยะห์, ญาติพี่น้องของคู่สมรส, อายุ 54 ปี, อาชีพลูกจ้าง)

จากผลการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่าคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดปัตตานี ที่มีพฤติกรรมความรุนแรงต่อคู่สมรสต่างก็เคยมีประสบการณ์ความรุนแรงจากการเคยถูกลงโทษอย่างรุนแรง ในวัยเด็ก โดยกลุ่มเป้าหมายกล่าวว่าเคยถูกพ่อแม่ทำโทษเสมอ บางครั้งก็ยอมรับว่าทำผิดจริง และบางครั้ง ก็ถูกลงโทษโดยไม่ทราบสาเหตุที่แท้จริงว่าเป็นเพราะอะไร จนทำให้จำฝังใจและเจ็บใจเสมอกับเหตุการณ์ ดังกล่าว ดังนั้น ภูมิหลังประสบการณ์ความรุนแรงจากการเคยถูกลงโทษอย่างรุนแรงในวัยเด็กนับว่าเป็น ประสบการณ์ความรุนแรงในฐานะผู้ถูกระทำ ความรุนแรง เป็นการเรียนรู้จากการลงโทษทางร่างกายอย่าง เจ็บปวด เช่น การถูกบิดามารดาลงโทษทางร่างกายเด็กจะเรียนรู้ว่าคนที่รักเราจะเป็นผู้ที่ทำร้ายเรามากที่สุด การที่เด็กรับรู้ว่าเป็นผู้ลงโทษทำให้เขารู้สึกเจ็บปวดในขณะที่เดียวกันเด็กก็รับรู้ว่าเป็นบิดามารดา

รักเขา ทำให้เกิดการเชื่อมโยงกับความรุนแรงกับความรัก เรียนรู้ว่าความรักกับความรุนแรงเป็นของคู่กัน เหมือนกับเหรียญที่มีสองด้าน

การเคยมีพฤติกรรมรุนแรงในวัยเด็ก

ภูมิหลังประสบการณ์ความรุนแรงจากการที่เคยมีพฤติกรรมรุนแรงในวัยเด็กก็นับว่าเป็นการสั่งสมประสบการณ์การเรียนรู้อีกประการหนึ่งที่มีความเชื่อมโยงกับความตึงเครียดและความคับข้องใจต่าง ๆ โดยผู้ที่มีประสบการณ์ความรุนแรงในวัยเด็กมักกลายเป็นผู้ที่ขาดทักษะการใช้ชีวิต ขาดทักษะในการระงับความโกรธ ขาดทักษะกับการรับมือและจัดการความเครียด และกลายเป็นผู้ที่มีอดีตฝังใจ จนเติบโตขึ้นเป็นบุคคลที่มีปัญหาทางบุคลิกภาพ จิตใจ และการสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อคู่ชีวิต ทำให้โอกาสที่บุคคลเหล่านั้นจะแสดงพฤติกรรมรุนแรงต่อคู่สมรสของตนสูงขึ้นด้วย จากผลการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย พบว่า คู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดปัตตานีที่มีพฤติกรรมความรุนแรงต่อคู่สมรสต่างก็เคยมีพฤติกรรมรุนแรงในวัยเด็กอยู่เป็นประจำ ซึ่งการมีพฤติกรรมรุนแรงในวัยเด็กก็มีแนวโน้มที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงระหว่างคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดปัตตานีเช่นเดียวกัน ดังคำสะท้อนของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่ว่า

“...เคยถูกเพื่อนดูถูกเหยียดหยามและด่าว่าเป็นไอ้ขี้เมา ไอ้ขี้ยา และเป็นคนไม่เจียมเนื้อเจียมตัว จนทำให้เกิดความแค้นขึ้นมา จึงชักชวนเพื่อนไปแทงที่ท้อง 3-4 ครั้ง แล้วหนีไปประเทศมาเลเซีย...”

(นายซาฟีอี, คู่สมรส, อายุ 44 ปี, อาชีพรับจ้าง)

“...เขาเคยถูกเพื่อนโทรศัพท์มาด่าและดูถูกเหยียดหยาม จนโมโหมาก แล้วนัดเจอกันเพื่อเคลียร์ปัญหาดังกล่าว โดยการยกพวกทุบตะลุมบอนกันทันที จนต่างคนต่างสะบักสะบอม และนอนหยอดน้ำเกลือเป็นเดือน และถูกแจ้งความดำเนินคดี...”

(นางรอปิยะห์, ญาติพี่น้องของคู่สมรส, อายุ 47 ปี, อาชีพค้าขาย)

“...เขาเคยดักทำร้ายร่างกายเพื่อน เพราะแค้นที่ถูกด่าและต่อว่ากระแฉะกระแหนะทุกวันว่าเป็นคนไม่รักนวลสงวนตัว คบผู้ชายไม่ซื่อหน้า และมักนำเรื่องดังกล่าวไปเล่าให้คนอื่นฟัง จนชวนเพื่อนนำท่อเหล็กแอบทุบตีทำร้ายร่างกายจนหัวแตก ฟกช้ำ เป็นแผลลอกไปทั้งตัว และในที่สุดต้องพิการ อัมพาต ส่วนเขาก็ถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย...”

(นางซอพิยะห์, ญาติพี่น้องของคู่สมรส, อายุ 54 ปี, อาชีพปลูกจาง)

“...เขาเคยชวนเพื่อนไปแก๊งค์คู้ริ โดยเอามีดสปาด้า เหล็กชุดซาร์ป และไม้หน้าสาม วิ่งไล่ฟัน ทุบตี และแทง จนทำให้คู้ริถูกแทงล้มลงกองบนพื้น และถูกฟาดด้วยไม้หน้าสามจนเลือดสาด...”

(นายอนูวา, ญาติพี่น้องของคู่สมรส, อายุ 44 ปี, อาชีพรับจ้าง)

“...เคยยกพวกไปชกต่อยกับวัยรุ่นในหมู่บ้านใกล้เคียง เพราะเกิดจากการสบตกันอย่างไม่
ไม่ลดละและถูกทำทายหาเรื่อง และรุมตะลุมบอนกันอย่างเมามัน จนได้รับบาดเจ็บจนถึง
ชั้นเลือดแดงยางออกทั้งสองฝ่าย...”

(นายสุไลมาน, คู่สมรส, อายุ 48 ปี, อาชีพรับจ้าง)

“...เมื่อตอนที่เรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีเรื่องทะเลาะตบตีกับเพื่อนผู้หญิง
เพราะแย่งแฟนกัน จนถึงขั้นต้องนอนโทรมที่บ้าน ใบหน้าบวมปูด และไปตรวจลมองที่
โรงพยาบาล ซึ่งพบว่ามเลือดคั่งในสมองต้องรักษาโดยด่วน...”

(นางซัลมา, คู่สมรส, อายุ 40 ปี, อาชีพทำสวน)

“...มีรุ่นน้องในโรงเรียนเดียวกันมักทำตัวเท่ แต่งตัวดูดี มีราศี และมีกางเสนห์กับ
นักเรียนหญิงที่เป็นรุ่นน้อง รุ่นเดียวกัน และรุ่นพี่ ทำให้ลูกของผผและเพื่อน ๆ หมั่นไล่
ที่รุ่นน้องทำตัวเกินหน้าเกินตา ไม่เห็นหัวและไม่ให้เกียรติรุ่นพี่ ลูกของผผและเพื่อน ๆ จึง
เข้าไปตักเตือนข่มขู่ แต่เขากลับตอบว่า “รู้ไหมว่าลูกใคร” ทำให้ลูกของผผและเพื่อน ๆ
โกรธมากขึ้นจนกระทั่งตบตีและรุมทำร้ายร่างกายเขาจนได้รับบาดเจ็บสาหัส...”

(นายอัพนาน, บิดาของคู่สมรส, อายุ 64 ปี, อาชีพทำสวน)

จากผลการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่าคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดปัตตานี
ที่มีพฤติกรรมความรุนแรงต่อคู่สมรสต่างก็เคยมีประสบการณ์ความรุนแรงจากการเคยมีพฤติกรรมรุนแรงใน
วัยเด็กมาก่อน โดยกลุ่มเป้าหมายกล่าวว่าเคยยกพวกรุมตะลุมบอนจนถูกแจ้งความดำเนินคดี เคยแค้น
โดยการแทงมีดที่ท้องแล้วหนีไปประเทศเพื่อนบ้าน เคยแค้นโดยทุบตีทำร้ายร่างกายด้วยท่อเหล็กแล้วถูก
ดำเนินคดีตามกฎหมาย และเคยแค้นโดยนำมีดสปาต้าแทงล้มลงกองบนพื้นและฟาดด้วยไม้หน้าสาม
จนเลือดสาด ดังนั้น พฤติกรรมความรุนแรงในวัยเด็กส่งต่อการจดจำฝังใจ และการสะสมความรุนแรงจนเกิด
ความเคยชิน แล้วเมื่อมีปัญหาขัดแย้งกันกับคู่สมรสก็มักตัดสินใจแก้ปัญหาโดยใช้ความรุนแรงต่อกันเหมือน
กับแก้ปัญหาในสมัยเด็ก ซึ่งเป็นการสะสมการเรียนรู้วิธีการใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่นแล้วนำไปสู่การกระทำ
ความรุนแรงต่อคู่สมรสในอนาคต

อภิปรายผลการวิจัย (Discussion)

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่าคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดปัตตานีที่มีพฤติกรรม
ความรุนแรงต่อคู่สมรสต่างก็เคยมีภูมิหลังประสบการณ์ความรุนแรงทั้งจากการเคยเห็นพ่อแม่ทะเลาะตบตีกัน
ในวัยเด็ก การเคยถูกลงโทษอย่างรุนแรงในวัยเด็ก และการเคยมีพฤติกรรมรุนแรงในวัยเด็ก ดังนั้น ประสบการณ์
ความรุนแรงเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่มีผลต่อพฤติกรรมรุนแรงของบุคคล ซึ่งเป็นอิทธิพลทางลบต่อ
พฤติกรรมของบุคคลจนทำให้บุคคลเกิดการเรียนรู้พฤติกรรมโดยการสังเกตจากตัวแบบและซึมซับพฤติกรรม

ดังกล่าว และเป็นการเสริมพฤติกรรมรุนแรงให้บุคคลโดยไม่รู้ตัว เป็นการแสดงให้เห็นว่าการใช้ความรุนแรงเป็นเรื่องที่พบเห็นตามปกติ จนในที่สุดบุคคลนั้นก็จะใช้ความรุนแรงต่อบุคคลรอบข้างในชีวิตประจำวันของเขาหรือคิดว่าการใช้ความรุนแรงสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้

ดังผลการศึกษาที่พบว่า ปัจจัยเสี่ยงหนึ่งที่ส่งผลการกระทำรุนแรง คือ การเคยพบเห็นเหตุการณ์ที่รุนแรงจากบุคคลต่าง ๆ (Bandura, 1986; Webster-Doyle, 2000; Malley-Morrison & Hines, 2007) ซึ่งประสบการณ์ความรุนแรงส่งผลต่อสภาพทางอารมณ์และจิตใจของบุคคล จนพัฒนากลายเป็นปัญหาทางอารมณ์และในที่สุดทำให้บุคคลมีพฤติกรรมรุนแรงในชีวิตประจำวัน (Baldry, 2003; Espelage & Swearer, 2003) นอกจากนี้ ประสบการณ์ความรุนแรงยังทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้และการเลียนแบบ โดยเฉพาะในวัยเด็กที่พร้อมจะเรียนรู้ตัวแบบจากบุคคลอื่นตลอดเวลา แล้วซึมซับกลายเป็นบุคลิกภาพที่ยังคงอยู่อย่างมั่นคงต่อไปจนโตเป็นผู้ใหญ่ เมื่อเกิดความขัดแย้งกับคู่สมรสก็จะใช้ความรุนแรงเป็นวิธีการในการแก้ปัญหาอย่างต่อเนื่องจนเวียนเป็นวัฏจักร (Bandura, 1976; Gelles & Straus, 1979; Stets, 1990; O'Leary & Williams, 2006) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาที่พบว่าเด็กที่เห็นพ่อแม่ทะเลาะตบตีกัน เคยถูกพ่อแม่ลงโทษอย่างรุนแรง และเคยมีการทำร้ายร่างกายกัน ส่งผลให้เด็กเกิดการซึมซับและเลียนแบบการใช้ความรุนแรงจนกระทั่งโตเป็นผู้ใหญ่ และในชีวิตครอบครัวจึงมักใช้ความรุนแรงกับคู่สมรสและบุตรหลาน ซึ่งมีสาเหตุสำคัญมาจากการมีทัศนคติในทางลบว่าการใช้ความรุนแรงสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ (Laeheem, 2013a; Laeheem & Boonprakarn, 2015; เกษตรชัย และหิมี และ ดลมนรรจน์ บากา, 2552; เกษตรชัย และหิมี และ ดลมนรรจน์ บากา, 2555) โดยเด็กที่มีประสบการณ์การใช้ความรุนแรงมีโอกาสมักมีพฤติกรรมรุนแรงสูงกว่าเด็กที่ไม่มีประสบการณ์การใช้ความรุนแรง 4.50 เท่า (Laeheem, Kuning, McNeil, & Besag, 2008) และ 7.60 เท่า (Laeheem, Kuning, & McNeil, 2009) ดังนั้น จะเห็นได้ว่าภูมิหลังประสบการณ์ความรุนแรงเป็นจุดเริ่มต้นและกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมรุนแรงตามแบบอย่างที่เราพบเห็น รวมทั้งยังทำให้บุคคลเกิดการยอมรับว่าพฤติกรรมรุนแรงเป็นเรื่องปกติธรรมดาในชีวิตประจำวันและใช้ความรุนแรงเป็นทางเลือกหนึ่งในการแก้ปัญหา (Brentro & Long, 1995; Straus, 2001)

ในขณะที่ศาสนาอิสลามต่อต้านกับการใช้ความรุนแรงและการมีประสบการณ์ความรุนแรงทุกรูปแบบ และส่งเสริมให้มีความอดทนอดกลั้นให้มากที่สุดเพื่อให้โอกาสในการเกิดปัญหาการใช้ความรุนแรงต่อคู่สมรสลดน้อยลง ดังคำกล่าวที่ว่าศาสดามุฮัมมัดสอนให้มุสลิมอดทนกับคู่สมรสของตน และต้องพยายามหลีกเลี่ยงเหตุการณ์ที่นำไปสู่ความขัดแย้ง การทะเลาะวิวาท และการทำร้ายร่างกายกัน (Jamil, 2007) นักวิชาการมุสลิมจำนวนมากระบุว่าสามีไม่สามารถที่จะทำร้ายร่างกายภรรยาได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่สามีมุสลิมต้องมีความตระหนักและต้องหลีกเลี่ยงการทำร้ายร่างกายภรรยาอย่างเด็ดขาด เพราะเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายและต้องถูกดำเนินคดีทางกฎหมาย โดยเป็นความผิดทางอาญา (Al-Hibri, 2003) ศาสดามุฮัมมัดไม่เคยตบตีภรรยาของท่าน แม้ว่าภรรยาของท่านจะเถียงกับท่านศาสดาอย่างรุนแรงก็ตาม นอกจากนี้ กฎหมายอิสลามในหลายประเทศได้กำหนดให้ภรรยาที่ถูกสามีทำร้ายสามารถที่จะยกเลิกสัญญาการแต่งงานได้ทันที (Abdalla, 2010) และครอบครัวมุสลิมต้องตระหนักและให้ความสำคัญกับการหลีกเลี่ยงการใช้ความรุนแรง

ระหว่างกันต่อหน้าบุตรหลาน เนื่องจากเหตุการณ์รุนแรงเหล่านี้มีส่วนสำคัญที่ส่งผลต่อการปลูกฝังความสำนึก ความรู้สึกเข้าใจในจิตใจและติดไปกับเด็กอยู่ตลอดเวลา ทำให้เด็กเกิดการซึมซับพฤติกรรมความรุนแรง และ เลียนแบบพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงที่ตนได้พบเห็นเมื่อสมัยที่เป็นเด็กแล้วนิยามชมชอบกับการมีพฤติกรรม การใช้ความรุนแรงตลอดเวลา (Laeheem, 2013c; Laeheem & Boonprakarn, 2015)

แต่อย่างไรก็ตาม พฤติกรรมการใช้ความรุนแรงต่อคู่สมรสก็ยังมีอัตราที่สูง อันเนื่องจากคู่สมรส ส่วนใหญ่ไม่ได้มีความเข้มงวดในหลักการศรัทธาและหลักการปฏิบัติเท่าใดนัก รวมทั้งสาเหตุที่นำสู่การใช้ ความรุนแรงก็มีลักษณะคล้ายกับสาเหตุทั่วไป ดังผลการศึกษาที่พบว่า คู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดสตูล ที่มีพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงมีสาเหตุสำคัญประการหนึ่งมาจากการตีเมียและเสพยาเสพติด ซึ่งเป็น การกระทำที่ผิดหลักการศาสนาอิสลาม ทำให้ฝ่ายภรรยา มักตกเตือนให้ฝ่ายสามีเลิกตีเมียและเลิก เสพยาเสพติด และหันมาเปลี่ยนแปลงตนเองเข้าสู่สังคม แต่ฝ่ายสามีไม่เคยสนใจและมักจะตำหนิภรรยา และทำร้ายร่างกายภรรยาอยู่เสมอ โดยเฉพาะในช่วงที่เมามากจะทำร้ายร่างกายด้วยวิธีการที่รุนแรงและมีอุปกรณ์ประกอบเสมอ รวมทั้งมีสาเหตุสำคัญมาจากความหึงหวงและหวาดระแวงว่าสามีจะมีภรรยาคนที่ สอง ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นและเป็นชนวนที่สำคัญที่ทำให้ชีวิตมีปัญหา ความรักถูกผสมผสานกับความเจ็บปวด ความเสียใจ ความโกรธ และความกลัว เป็นสภาวะทางจิตใจที่เกิดขึ้นท่ามกลางความสงสัย ความระแวง ความวิตกกังวล และความกลัวว่าบุคคที่ตนรักและผูกพันจะต้องอยู่กับตนเพียงผู้เดียว และต้องรักษาไว้ ไม่ให้เปลี่ยนไปเป็นของผู้อื่น (Laeheem, 2014a)

ข้อเสนอแนะ (Recommendations)

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ทำให้ได้ข้อค้นพบที่น่าสนใจว่าภูมิหลังประสบการณ์ความรุนแรงเป็น สาเหตุสำคัญประการหนึ่งส่งผลทำให้เกิดพฤติกรรมความรุนแรงระหว่างคู่สมรส เพราะฉะนั้นผลการวิจัย ในครั้งนี้เป็นประโยชน์สำหรับเป็นแนวทางหนึ่งในการหามาตรการและกำหนดนโยบายเพื่อใช้ป้องกันและ ลดปัญหาพฤติกรรมความรุนแรงระหว่างคู่สมรส โดยเฉพาะอย่างยิ่งฝ่ายชายต้องตระหนักและให้ความสำคัญ กับอารมณ์ความรู้สึกของฝ่ายหญิง โดยลดภาวะความคับข้องใจ การโกรธแค้น และการโต้ตอบ ซึ่งอาจเป็น ปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ปัญหาการใช้ความรุนแรงระหว่างกันลดน้อยลงและสามารถป้องกันปัญหาดังกล่าวได้ นอกจากนี้ ทั้งสองฝ่ายต่างคนต่างต้องอดทนอดกลั้น รู้จักให้อภัย มีความเข้าใจกัน ให้ความวางใจกัน และ ต้องหลีกเลี่ยงการทะเลาะตบตีกัน รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนต้องร่วมมือกัน ส่งเสริมการสร้างครอบครัวเป็นสุข ร่วมกันต่อต้านและรณรงค์ให้หยุดการใช้ความรุนแรงระหว่างคู่สมรส และประชาชนต้องช่วยกันสอดส่องและแจ้งเบาะแสให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบข้อมูลของครอบครัว ที่ใช้ความรุนแรงเป็นประจำตามที่พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 กำหนดไว้

นอกจากนี้ ผลการวิจัยดังกล่าวนี้ยังเป็นประโยชน์สำหรับเป็นแนวทางสำหรับคู่สมรสที่เป็นพ่อแม่ ผู้ปกครองต้องตระหนักและให้ความสำคัญกับความรู้สึกของบุตรหลานโดยการหลีกเลี่ยงการทะเลาะตบตีกัน

เพื่อไม่ให้บุตรหลานเกิดการเรียนรู้ ซึมซับ และเลียนแบบพฤติกรรมความรุนแรงแล้วไปใช้กับคู่สมรสต่อไปในอนาคต นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็ต้องร่วมมือกันรณรงค์การต่อต้านการใช้กำลังความรุนแรงระหว่างคู่สมรส และต้องให้ความร่วมมือผู้นำศาสนาและผู้นำท้องถิ่นในการส่งเสริมการสร้างครอบครัวสันติสุข และร่วมกันสนับสนุนให้คู่สามีภรรยาที่มีพฤติกรรมที่ดีที่พึงประสงค์เป็นไปตามบรรทัดฐานทางสังคมหรือตามความคาดหวังของสังคมมุสลิมและตามแนวทางที่หลักการศาสนาอิสลามกำหนดไว้ และที่สำคัญพ่อแม่ผู้ปกครองควรให้คำแนะนำและคอยสังเกตพฤติกรรมของบุตรหลานอย่างใกล้ชิดและคอยย้ำเตือนตลอดเวลา รวมทั้งบอกให้เขาารู้ถึงโทษหรืออันตรายที่จะเกิดขึ้นจากการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงดังกล่าว และพ่อแม่ผู้ปกครองต้องให้ความร่วมมือกับผู้นำศาสนาและผู้นำท้องถิ่นในการขัดเกลาจิตใจด้วยวิถีอิสลาม เพื่อให้มีพฤติกรรมที่ดีที่พึงประสงค์และตามแนวทางที่หลักการศาสนาอิสลามกำหนดไว้ ซึ่งถือว่าบุคคลที่มีพฤติกรรมตามวิถีอิสลามสามารถควบคุมตนเองไม่ให้มีพฤติกรรมความรุนแรงได้ เพราะเป็นบุคคลที่มีหลักการของศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ ทำให้มีจิตสำนึกที่ดีและมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการดำเนินชีวิต โดยจะมีความเข้มงวดในการทำมาดีและละเว้นการปฏิบัติที่ขัดกับบรรทัดฐานทางสังคมและหลักการศาสนาที่ตนยึดเหนี่ยว

คำขอบคุณ (Acknowledgements)

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากกองทุนวิจัยคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ประจำปีงบประมาณ 2557 รหัสโครงการ บ.002/2557

เอกสารอ้างอิง (References)

- กฤตยา อาชวนิจกุล และ วาสนา อิมเอม. (2546). *ความรุนแรงในชีวิตคู่กับสุขภาพผู้หญิง*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- กิติวิภา สุวรรณรัตน์. (2545). *การสร้างพลังอำนาจในตนเองของสตรีที่ประสบปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พิทักษ์สตรี มูลนิธิเพื่อนหญิง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- เกษตรชัย และหิม และ ดลมนรรจน์ บากา. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรุนแรงของเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. *วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 15(6), 897-911.
- เกษตรชัย และหิม และ ดลมนรรจน์ บากา. (2555). การศึกษาพฤติกรรมรุนแรงของเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. *วารสารพัฒนบริหารศาสตร์*, 52(1), 159-187.
- โชติมา กาญจนกุล. (2540). *ความรุนแรงในครอบครัว*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธัญภา พรหมรักษ์. (2550). *ผู้หญิงความรุนแรงในครอบครัว การหย่าร้างในฐานะทางเลือก*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.

- บุศรินทร์ คล่องพยาบาล. (2542). *ความรุนแรงในครอบครัว ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการถูกทำร้ายภรรยา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ.
- พระครูนิภาสธรรมมาธิมุต (อำพร ปริมุตโต). (2554). *การแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งในครอบครัวตามหลักธรรม ในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- เพ็ญจันทร์ ประดับมุข. (2546). *ความรุนแรงในครอบครัว สถานะของงานวิจัยและข้อเสนอเพื่อพัฒนาระบบวิจัยในอนาคต*. นนทบุรี: สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข.
- เพ็ญศรี พิชัยสนธิ. (2540). *การพัฒนาครอบครัว*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- มูลนิธิเพื่อนหญิง. (2556). *สถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวรอบปี 2556*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิเพื่อนหญิง.
- เมธินี พงษ์เวช และ สุธีรา ทอมสัน วิจิตรานนท์. (2543). *ฝ่าทางตัน : ผู้หญิง ผู้ชาย และความรุนแรงในครอบครัว*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยบทบาทหญิงชายและการพัฒนา.
- รณชัย คงสกนธ์ และ นฤมล โพธิ์แจ่ม. (2551). *ความรุนแรงในครอบครัว*. กรุงเทพฯ: สหประชาพานิชย์.
- วริศนันท์ ภู่น้ำทรัพย์. (2548). *ปัญหาและแนวทางแก้ไขความรุนแรงในครอบครัว*. สารนิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกริก, กรุงเทพฯ.
- วัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล, อุทัยวรรณ แจ่มสุธี, และ อำนาจ เนตยสุภา. (2546). *การประเมินกระบวนการยุติธรรมการคุ้มครองสวัสดิภาพบุคคลที่ได้รับความรุนแรงในครอบครัว*. กรุงเทพฯ: พิมพ์อักษร.
- ศรีสว่าง พัววงศ์แพทย. (2537). *ครอบครัวไทย: ปัญหาและแนวทางแก้ไข*. นิตยสารการประชาสงเคราะห์, 37(6), 20-24.
- ศิริเพชร ศิริวัฒนา. (2538). *ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ศึกษาเฉพาะกรณีผลกระทบทางด้านจิตใจ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ศูนย์ข้อมูลการถูกระทำความรุนแรงต่อเด็กและสตรี. (2556). *คู่มือรายงานกรณีการถูกความรุนแรงในครอบครัว*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ข้อมูลการถูกระทำความรุนแรงต่อเด็กและสตรี.
- สมพร เตรียมชัยศรี. (2544). *ความรุนแรงต่อสตรีและมุมมองในผลของความรุนแรงและด้านการป้องกันความจริงที่ไม่อาจปฏิเสธ*. *วารสารพยาบาล*, 50(1), 8-15.
- สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดปัตตานี. (2557). *การร้องเรียนปัญหาการใช้ความรุนแรงในครอบครัว*. ปัตตานี: สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดปัตตานี.
- เหมวรรณ เหมมะนัด. (2533). *ความรุนแรงในครอบครัว: ศึกษากรณีสามีผู้มีรายได้น้อยในเขตเทศบาลเมืองอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- อนุช อาภาภิรม. (2543). *ฉากความรุนแรงในยุคโลกาภิวัตน์*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- อรอนงค์ อินทรจิตร และ นรินทร์ กรินชัย. (2542). *ผู้หญิงและเด็ก:เหยื่อความรุนแรงในครอบครัว*. กรุงเทพฯ: ปกเกล้าการพิมพ์.

- Abdalla, M. (2010). *The Qur'an does not condone domestic violence*. Retrieved February 16, 2016, from ABC Religion and Ethics Web site <http://www.abc.net.au/religion/articles/2010/07/11/2950543.htm>
- Al-Hibri, A.Y. (2003). An Islamic perspective on domestic violence. *Fordham International Law Journal*, 27(1), 195-224.
- Baldry, A. (2003). Bullying in schools and exposure to domestic violence. *Child Abuse & Neglect*, 27(7), 713-732.
- Bandura, A. (1976). *Social learning analysis of aggression*. In Ribesynnes, E. & Bandura, A. (Eds). Analysis of delinquency and aggression (pp.203–212). Hillsdale, NJ: Earlbaum.
- Berkowitz, L. (1989). The frustration-aggression hypothesis: An examination and reformulation. *Psychological Bulletin*, 106, 59-73.
- Brentro, L. & Long, N. (1995). Breaking the cycle of conflict. *Educational Leadership*, 2, 52-56.
- Chambliss, L.R., Curtis Bay, R., & Jones, R.F. (1995). Domestic violence: An educational imperative?. *American Journal of Obstetrics and Gynecology*, 172, 1035-1038.
- Corsini, R.L. (1999). *The dictionary of psychology*. New York: John Wiley.
- Coser, L. (1956). *The functions of social conflict*. New York: The Free Press.
- Darling, N. & Steinberg, L. (1993). Parenting style as context: An integrative model. *Psychological Bulletin*, 113(3), 487-494.
- Edwards, S. (1989). *Policing domestic violence: Women, the law and the state*. London: Sage Publications.
- Espelage, D. & Swearer, S. (2003). Research on school bullying and victimization: What have we learned and where do we go from here?. *School Psychology Review*, 32(3), 365-372.
- Gelles, R.J. & Straus R.A. (1979). *Determinants of violence in the family: Toward a theoretical integration*. In Burr, W.R., Hill, R., Nye, F.I., & Reiss, I.L. (Eds.). Contemporary Theories about the Family (Volume 1, pp. 549-581). New York: Free Press.
- Hampton, R.L.; Gullotta, T.P., & Ramos, J.M. (2006). *Interpersonal violence in the African American community: Evidence-based prevention and treatment practices*. New York: Springer.
- Jamil, S.A. (2007). *What Islam really says about domestic abuse?* Amina: the Muslim Women's Resource Centre Publication.
- Laeheem, K. (2014a). Causes of domestic violence between Thai Muslim married couples in Satun province. *Asian Social Sciences*, 10(21), 174-180.

- Laeheem, K. & Boonprakarn, K. (2014). Domestic violence behaviors between spouses in Thailand. *Asian Social Science*, 10(16), 152-159.
- Laeheem, K., & Boonprakarn, K. (2015). Family background risk factors associated with domestic violence among married Thai Muslims couples in Pattani Province. *Asian Social Science*, 11(9), 235-244.
- Laeheem, K. (2013a). Family and upbringing background of students with bullying behavior in Islamic private schools, Pattani province, southern Thailand. *Asian Social Science*, 9(7), 162-172.
- Laeheem, K. (2013b). Bullying behavior among primary school students in Islamic private schools in Pattani province. *Kasetsart Journal: Social Science*, 34(3), 500-513.
- Laeheem, K. (2013c). Factors associated with bullying behavior in Islamic private schools, Pattani province, southern Thailand. *Asian Social Science*, 9(3), 55-60.
- Laeheem, K., Kuning, M., & McNeil, N. (2009). Bullying: Risk factors becoming 'Bullies'. *Asian Social Science*, 5(5), 50-57.
- Laeheem, K., Kuning, M., McNeil, N., & Besag, V.E. (2008). Bullying in Pattani primary schools in Southern Thailand. *Child: Care Health and Development*, 35(2), 178-183.
- Malley-Morrison, K. & Hines, D.A. (2007). Attending to the role of race/ethnicity in family violence research. *Journal of Interpersonal Violence*, 22, 943-972.
- Malley-Morrison, K., & Hines, D.A. (2004). *Family violence in a cultural perspective: Defining, understanding, and combating abuse*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- O'Leary, K.D. & Williams, M.C. (2006). Agreement about acts of aggression in marriage. *Journal of Family Psychology*, 20, 656-662.
- Renschmidt, H. (1993). Cycle of Violence. *Deutsches Aertzblatt*, 39, 35-40.
- Stets J. (1990). Verbal and physical aggression in Marriage. *Journal of Marriage and the Family*. 52(5), 501-514.
- Straus, S. (2001). Contested meanings and conflicting imperatives: A conceptual analysis of genocide. *Journal of Genocide Research*, 3(3), 349-375.
- Stuart, R.B. (1981). *Violent behavior: Social learning approaches to prediction, management and treatment*. New York: Brunner/Mazel.
- Ua-amnoey, J. (2002). *Restorative justice: Relief to domestic violence*. Bangkok: Chulalongkorn University.

Walker, P.L. (2001). A bioarchaeological perspective on the history of violence. *Annual Review of Anthropology*, 30, 573-596.

Webster-Doyle, T. (2000). *Why is everybody always picking on me? A guide to handle bullies*. Middlebury, VT: Atrium Society Publications.

Translated Thai References

Archawanitkul, K. & Im-am, W. (2003). *Violence against women*. Bangkok: Institute for Population and Social, Mahidol University. (In Thai).

Arpapirom, A. (2000). *Violent scenes in globalization*. Bangkok: Ammarin Printing and Publishing. (In Thai).

Friends of Women Foundation. (2013). *Situations of domestic violence in the year 2012*. Bangkok: Friends of Women Foundation. (In Thai).

Hemmanad, H. (1990). *Family violence: The case of study low income husbands in municipal areas Muang district, Ubonratchathani province* (Unpublished master's thesis). Thammasart University, Bangkok. (In Thai).

Intarajit, I. & Karinchai, N. (1999). *Women and children: The victim of domestic violence*. Bangkok: Institute of Psychology Hot Line. (In Thai).

Islamic Council Office of Pattani Province. (2014). *The complaints of Domestic violence*. Pattani: Islamic Council of Pattani Province.

Kanjanakul, C. (1997). *A domestic violence: A study of wife battering* (Unpublished doctoral's dissertation). Srinakharinwirot University, Bangkok. (In Thai).

Klongpayabarn, B. (1999). *Family violence: The factor associated with wives violence in Muang district, Srakao province* (Unpublished master's thesis). Mahidol University, Bangkok. (In Thai).

Kongsakon, R. & Pojam, N. (2008). *Family violence*. Bangkok: Srinakharinwirot University. (In Thai).

Laeheem, K., & Baka, D. (2009). Risk factors related to youths' violence behaviors in the three southern border provinces of Thailand, *Songklanakarin Journal of Social Sciences and Humanities*, 15(6), 897-911. (In Thai).

Laeheem, K., & Baka, D. (2012). A study of Thai youth's violent behaviour in the three southern border provinces of Thailand. *NIDA Development Journal*, 52(1), 159-187. (In Thai).

- Pakjekwinyusakul, W., Jamsutee, U., & Nettayasupa, A. (2003). *Evaluation of the judicial proceedings response to family violence*. Bangkok: Pim-aksorn. (In Thai).
- Parimutto, A. (2011). *Family conflict solution applied from Theravāda Buddhism Dhamma* (Unpublished master's thesis). Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Bangkok. (In Thai).
- Pichaisnith, P. (1997). *Family development*. Bangkok: Ammarin Printing and Publishing. (In Thai).
- Pongwech, M. & Wijitranon, S. (2000). *Dissection stalemate: Gender and domestic violence*. Bangkok: Gender and Development Research Institute. (In Thai).
- Pradabmuk, P. (2003). *Family violence: State of the art review and research promoting system in the future*. Nontaburi: Health Systems Research Institute. (In Thai).
- Promrak, T. (2007). *Women and domestic violence: Divorce as the solution* (Unpublished master's thesis). Thammasart University, Bangkok. (In Thai).
- Puawongpaet, S. (1994). Thai family: The problems and solutions. *Journal of Public Welfare*, 37(6), 20-24. (In Thai).
- Punamsap, W. (2005). *Problems and solutions of domestic violence* (Unpublished master's thesis). Krirk University, Bangkok. (In Thai).
- Siriwattana, S. (1995). *Domestic violent problem: A case study of psychological impact* (Unpublished master's thesis). Thammasart University, Bangkok. (In Thai).
- Suwannarat, K. (2002). *The self-empowerment of women experiencing domestic violence* (Unpublished master's thesis). Thammasart University, Bangkok. (In Thai).
- Triemchaisri, S. (2001) Violence against women: The effects of violence and its prevention. *The Journal of Nursing Science*, 50(1), 8-15. (In Thai).
- Violence against Children and Women Information Center. (2013). *Annual report on domestic violence cases*. Bangkok: Violence against Children and Women Information Center. (In Thai).